

ΑΘΗΝΑΪΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ

ΜΙΧΑΗΛ ΚΑΤΣΙΜΠΑΛΗΣ

ΕΝΑΣ ἀπὸ τοὺς πλέον ἰδιορρυθμοὺς, τοὺς πλέον περι-
έργους καὶ ἀγαπητοὺς τύπους τῶν Ἀθηνῶν.
Ὁ βίος του ὅλος ἤμπορεῖ νὰ συγκεφαλαιωθῇ εἰς μίαν
μόνην λέξιν : ἀγαθοεργία ! Παρ' αὐτῷ τὸ αἶσθημα τῆς φιλανθρωπίας,
τὸ ἔμφυτον, ἡ εἷς, ἡ ἀνάγκη—ὅπως θέλετε—τοῦ εὐεγετεῖν καταντᾷ
μέχρις ὑπερβολῆς, μέχρις ἐλαττώματος, εἶδος ψυχώσεως, ἀληθῆς
μονομανίας. Ὅπως ἄλλοι κυριεύονται ἀπὸ τὸ πάθος τοῦ πότου,
τῆς χαρτοπαιξίας, τῶν ἡδονῶν, οὕτω καὶ αὐτὸς κατέχεται ὑπὸ
τοῦ πάθους τοῦ εὖ ποιεῖν. Φαντασθῆτε ὅτι ἐβάπτισεν ἕως τώρα 967

παιδιά, καὶ ἐστεφάνωσε 286 ἀνδρόγυνα, ἐνῶ οὔτε πολιτευόμενος εἶνε, οὔτε διενεόθη ποτὲ νὰ ἐκθέσῃ κάλπην ὑποψηφίου βουλευτοῦ, διὰ νὰ ἐξηγηθῇ καὶ ἐν μέρει τὸ σπάνιον καὶ μοναδικὸν βέβαια καθ' ὅλην τὴν ὑφήλιον φαινόμενον τοῦτο.

"Οταν ἦτο πολὺ νέος ἀκόμη, πρὸ τεσσαρακονταετίας περὶπου, τῷ 1858, ἔτυχεν ἐν Μασσαλίᾳ εὐρισκόμενος νὰ ἴδῃ πεσὸν εἰς τὴν θάλασσαν τριετὲς παιδίον, τὸ ὁποῖον παῖζον μετ' ἄλλων εἶχε διολισθήσει ἐκ τοῦ χεῖλους τῆς προκυμαίας καὶ σχεδὸν ἐπνίγετο. Οἱ παρατυχόντες Μασσαλιῶται ἐξερράγησαν εἰς κραυγὰς φρίκης καὶ φόβου. Ἄλλ' αὐτὸς, δὲν χάνει καιρόν. Ρίπτεται, οἶονεῖ ἐξ ὀρμεμφύτου, ὡς ἦτο, εἰς τὴν θάλασσαν, καίτοι κολυμβητὴς ἀδέξιός, καὶ ἐπὶ προφανεῖ κινδύνῳ τῆς ζωῆς του σώζει τὸ μικρὸν ἐκ βεβαίου πνιγμοῦ, ἐνῶ αὐτὸς ἐξῆλθεν ἡμιθανὴς καὶ ἔπεσε κλινῆρης ἐπὶ δέκα ἡμέρας, διότι παρ' ὀλίγον νὰ πνιγῇ.

Ἴδου ἡ εἰκὼν τῆς ζωῆς του ἔκτοτε, τῆς ἰδιωτικῆς του ἐνεργείας, τῆς κοινωνικῆς του δράσεως. Ἀδιάλειπτος φιλανθρωπία, μέχρις ἀλτρουϊσμοῦ. Δὲν ὑπάρχει ὀρφανόν, πτωχός, ἀσθενής, ἐγκαταλελειμμένος, ὅστις διῆλθε τὸ κατώφλιον τῆς θύρας του χωρὶς νὰ εὐεργετηθῇ. Καὶ κατὰ πλεον. Δὲν ἀνέμενε νὰ διέλθῃ ἡ δυστυχία καὶ σταθῇ πλησίον του, διὰ νὰ τὴν περιβάλῃ καὶ τὴν ἀνακουφίσῃ. Τὴν ἐμάντευε, τὴν προησθάνετο, τὴν διέβλεπεν ἡ ψυχὴ του εἰς τὰ κοινωνικὰ παρασκήνια καὶ ἔτρεχεν αὐτὸς εἰς ἀναζήτησίν της. "Οσοι τὸν ἐγνώρισαν πολὺ, οἱ στενοὶ του φίλοι, διηγοῦνται πλεῖστα ὅσα δραματικὰ καὶ συγκινητικώτατα ἐπεισόδια σχετιζόμενα πρὸς τὰς φιλανθρώπους ὁρμὰς τῆς καρδίας του. Κἀποτε, πρὸ ἐτῶν πολλῶν, εἶχε καλέσει παρ' ἑαυτοῦ εἰς ἐστίασιν κύκλον φίλων. Ἐνῶ δὲ τὸ γεῦμα ἐξειλίσσετο φαιδρόν, ἔξω δὲ ἡ γιῶν εἶχεν ἀπλώσει τὴν λευκὴν τῆς σινδόνην καὶ ψυχὸς δριμύ καὶ πνοὴ βορρᾶ ἐσύριζεν, αὐτὸς, εἰς τὴν θέαν ἐκείνην, οἶονεῖ αἰσθανθεὶς τύφεις συνειδότος ὅτι εὐωχεῖται καὶ εὐθυμεῖ καθ' ὃν χρόνον ἄλλα δυστυχῇ ὄντα θὰ κατατρώχωνται βεβαίως γυμνητεύοντα καὶ ριγοῦντα ἐκ τοῦ χειμῶνος καὶ τῆς πείνης, ἐσχυθρώπασεν αἰφνης, ἐμελαγχόλησε, καὶ καταλιπὼν κρύφα ὁ Ἀμφιτρώων τοὺς ξένους του, μετέβη ἀπὸ τῆς δευτέρας μεταμεσημβρινῆς ὥρας εἰς τὰς ἀποκέντρους συνοικίας τῆς πόλεως, καὶ ἀπὸ καλύβης εἰς καλύβην μέχρι τῆς ἐνάτης ὥρας τῆς νυκτός, διένειμε χρηματικὰ βοηθήματα, μειδιάματα συμπαθείας, λέξεις παρηγόρους. Εἰς τὴν πρωτότυπον ταύτην ἐκδρομὴν τὸν εἶχε συναντήσῃ καὶ ὁ κ. Τιμολ. Φιλήμων, ὅστις καὶ τὸν ἠκολούθησεν ἐπὶ τινὰς ὥρας θαυμάσας τὰ γενναῖα αἰσθήματα καὶ τὴν χριστιανικὴν προσήνειαν τοῦ ἀνδρός.

Δὲν ὑπάρχει ἰδιωτικὴ συμφορὰ, ἥτις δὲν τὸν εὖρε πάντοτε πρό-

θυμον, ὁσάκις ἐπεκαλέσθη τὴν ἀρωγὴν του. Δὲν ὑπάρχει κοινωνικὴ ταλαιπωρία ἢ ἐθνικὴ δοκιμασία, ἥτις δὲν τὸν εὔρε πρῶτον ὑπέρμαχον, πλήρη ἀφοσιώσεως καὶ ἐνθουσιασμοῦ. Ἐπὶ μακρὰν σειρὰν ἐτῶν αὐτός ἦτο τὸ κέντρον πάσης εὐγενοῦς ἰδέας, πάσης ἀγαθοποιῶν πρωτοβουλίας. Αὐτός, μετὰ τοῦ ἀειμνήστου Σπυρ. Βασιλειάδου, τοῦ τρυφεροῦ ποιητοῦ τῆς Γ α λ α τ ε ί α ς, συνέλαβον παγεράν τινα νύκτα ἀγρίου χειμῶνος τὴν ἰδέαν τῆς συστάσεως τῆς Σχολῆς τῶν Ἀπόρων Παίδων, ἥτις ἔμελλεν ὕστερον νὰ παραγάγῃ μεγάλους κοινωνικοὺς καρπούς.

Ὅταν ἡ ἀγριότης τοῦ Ἀραμπῆ ἐφυγάδευσεν ἐξ Αἰγύπτου εἰς Ἀθήνας πλείστα θύματα, πρῶτος αὐτὸς ἔσπευσε νὰ προσφέρῃ δραχμὰς δισχιλίας καὶ συστήσας ἐπιτροπὴν συνέλεξεν ἐντὸς τριῶν ἡμερῶν ἐτέρας 35,000, ἃς παρέδωκεν εἰς τὴν πρὸς συλλογὴν ἐράνων ἐπιτροπὴν τῶν Κυριῶν, ἥς ταμίαις ἦτο ἡ εὐγενὴς δέσποινα κυρία Ἐλένη Μαυροκορδάτου.

Τῷ 1880 ὡς πρόεδρος τοῦ ἐμποροβιομηχανικοῦ Συλλόγου ἔσχε τὴν πρωτοβουλίαν τῆς κατασκευῆς δισχιλίων ὑποκαμίσων καὶ ὀκτακσίων ἐνδυμασιῶν, ἃς διένειμεν εἰς τοὺς γυμνητεύοντας φυλακισμένους πολλαχοῦ τοῦ Κράτους.

Ὡ! οἱ φυλακισμένοι! Ποσάκις δὲν ἠυλόγησαν τὸ ὄνομά του ὅταν κατὰ τὰς ἡμέρας ἰδίως τοῦ Πάσχα καὶ τῶν Χριστουγέννων τοῖς ἔστειλεν ἄμνους, ἄρτον, ὠά, οἶνον, καπνὸν καὶ χρηματικὰς βοηθείας.

Πόσοι ἄλλοι δυστυχεῖς, κρατούμενοι εἰς τὰς φυλακάς διὰ μικρὰ χρέη, δὲν ἀπεδόθησαν εἰς τοὺς κόλπους τῆς οἰκογενείας των χάρις εἰς τὴν ἐλευθεριότητα τοῦ ἀνδρός. Πόσαι πτωχαὶ κόραι τοῦ λαοῦ δὲν ἐπροικίσθησαν καὶ ἀποκατέστησαν εὐτυχεῖς οἰκοδέσποιναί χάρις εἰς τὴν εὐεργέτιδα προστασίαν του. Πόσοι πτωχοὶ σπουδασταί, κατέχοντες νῦν κοινωνικὰς θέσεις, δὲν ὀφείλουν εἰς αὐτὸν τὴν ἀνάδειξίν των. Πόσαι ἄποροι οἰκογένειαι δὲν ἔλαβον καὶ δὲν λαμβάνουσι μηνιαῖα βοηθήματα, ἄλλαι δὲ φάρμακα καὶ ἄλλας εὐκολίας, δοξάζουσαι τὴν πρόνοιαν ἐν τῷ προσώπῳ τοῦ ἀγαθοποιῶ ἀνδρός!

Θὰ ἦτο ἀδύνατον καὶ ἄσκοπον ἴσως νὰ ἀπαριθμήσωμεν μίαν πρὸς μίαν ὅλας τὰς φιλανθρώπους πράξεις του, τὰς αποτελούσας τὴν ζωὴν του.

Ὡς ἰδρυτὴς καὶ Σύμβουλος τοῦ Ἐθνικοῦ Δεσμοῦ κατὰ τὸ 1878 προσήνεγκεν ἀνυπολογίστους ἐκδουλεύσεις πρὸς τὸ ἔθνος, ἐὰν ἀναλογισθῇ τις οἷαν ἐξήσκησεν ἐπιτροπὴν τὸ σωματεῖον ἐκεῖνο ἐπὶ τῆς κοινῆς γνώμης ἐν Εὐρώπῃ ὑπὲρ τῶν δικαίων τῆς Ἑλλάδος.

Δὲν ὑπάρχει σωματεῖον ἢ Σύλλογος ἐν τε τῇ ἐλευθέρᾳ καὶ

δούλη Ἑλλάδι, ὅστις δὲν ἔσχε δείγματα τῆς γενναιοδωρίας καὶ τῶν μεγάλων του αἰσθημάτων. Πρῶτος ὁ Σύλλογος Παρνασσὸς τὸν ἔχει ἀνακηρύξει μέγαν εὐεργέτην, ὡς καὶ αἱ Σχολαὶ τῶν Ἀπόρων Παίδων Ἀθηνῶν, Καλαμῶν, Σύρου, καὶ πλείστων ἄλλων συντεχνιῶν καὶ κοινωνικῶν ἢ καλλιτεχνικῶν ὁμίλων. Ὑπῆρξεν ἀλληλοδιαδόχως ἰδρυτῆς, εὐεργέτης, δωρητῆς, πρόεδρος, σύμβουλος, ἐπίτιμον μέλος, κλπ. εἰς ὀγδοήκοντα ἔξ Συλλόγους !

Ἐκ τοῦ καταστήματός του ἐξῆλθον καὶ ἀνεδείχθησαν πολλοὶ γνωστοὶ ἤδη καὶ χρηστοὶ βιομήχανοι καὶ ἔμποροι, εἰς οὓς αὐτὸς ἐπεδαψίλευσε τὰς πρώτας βοηθείας.

Ὁ ἐξωραϊσμὸς καὶ ἡ καλλιτεχνικὴ διακόσμησις τοῦ ναοῦ τῆς Ἀγίας Εἰρήνης εἰς αὐτὸν κατὰ μέγα μέρος ὀφείλεται. Πρὸς τοῦτο δι' ἐπισήμου συμβολαιογραφικῆς πράξεως ἐδώρησεν εἰκοσιπέντε ὅλας χιλιάδας δραχμῶν πρὸ ἐπτὰ ἢ ὀκτὼ ἐτῶν.

Εὐνόητον ὅτι ἀπολαύει μεγάλης δημοτικότητος ἐν τῇ πρωτεύουσῃ. Τῷ 1891 κατὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς, ἐνῶ εὐρίσκετο εἰς Παρίσιους, δὲν ἐνθυμούμεθα ποία συντεχνία τοῦ ἐξέθηκε κάλπην δημοτικοῦ συμβούλου, παρὰ τὴν συγκατάθεσίν του. Καίτοι δὲ μακρὰν τοῦ τόπου τῆς ἐκλογῆς ἀνεδείχθη διὰ πανηγυρικῆς πλειοψηφίας πρῶτος δημοτικὸς σύμβουλος, λαβὼν περὶ τὰς 9,000 ψήφων, ἐν αἷς εὐρέθησαν καὶ 84 χρυσᾷ σφαιρίδια, ἐνῶ ὁ ἐξίσου πανηγυρικῶς ἀναδειχθεὶς τότε δήμαρχος κ. Μελλάς δὲν ἔλαβε εἰμὴ ἑξαχισχιλίας μόλις, ἄλλοι δὲ σύμβουλοι ἐπέτυχον μὲ τρισχιλίας μόνον.

Καὶ κατὰ τὰς δημοτικὰς ἐκλογάς τοῦ παρελθόντος Σεπτεμβρίου, μερικοὶ ἀστεῖοι ἐχθροὶ του, γνωρίζοντες ὅτι δὲν στέργει νὰ ἀποδυθῇ εἰς τὸν ἀγῶνα, διενόηθησαν νὰ τοῦ ἐκθέσουν κάλπην, μὲ τὸν σκοπὸν νὰ χαιρεκακήσωσιν ὕστερον ἐπὶ τῇ προσδοκωμένῃ ἀποτυχίᾳ του. Καὶ ἐν τούτοις ἡ ψῆφος τῆς πρωτεύουσας τὸν ἀνέδειξε, ἄκοντα καὶ πάλιν, δημοτικὸν σύμβουλον.

Ἴδου ἐν σκιαγραφίᾳ ἀτελεστάτῃ ὁ ἀνὴρ. Χιλιάδες πτωχῶν καὶ ὀρφανῶν, οὓς περιέβαλψε καὶ παρεμύθησε, εὐλογοῦσι τὸ ὄνομά του. Ἡμεῖς ἀποκαλύπτομεν ὀλίγας σελίδας, ὅσας ἡδυνήθημεν, ἐκ τοῦ ἀγαθοεργοῦ βίου του καὶ γνωρίζομεν τὴν εὐγενῆ καὶ καλοκάγαθον φυσιογνωμίαν του εἰς τοὺς ἀπανταχοῦ ἀναγνῶστας καὶ πολυπληθεῖς φίλους τοῦ Ἡμερολογίου. Αὐτὸ μόνον.